

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DGO-OP.050.5.2024.AK
3084472.12065807.9715742
Warszawa, 22-03-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP
dw. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM

Szanowny Panie Marszałku,

W odpowiedzi na interpelację, znak: K10INT1822, z dnia 7 marca 2024 r. w sprawie prac związanych z realizacją założeń systemu kaucyjnego poniżej przedstawiam stosowne wyjaśnienia.

1. *Jak Pani Minister ustosunkuje się do uwag wskazanych przez małych i średnich przedsiębiorców prowadzących lokalne sklepy spożywcze?*
  - *Kim są operatorzy, którzy mają ustalić zasady współpracy i podpisać umowę ze sklepem?*

Prowadzenie systemu kaucyjnego, zgodnie z art. 40j ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o zmianie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi oraz niektórych innych ustaw (zwanej dalej „ustawą”), wymaga uzyskania zezwolenia wydawanego, w drodze decyzji, przez ministra właściwego do spraw klimatu, zwanego dalej „zezwoleniem na prowadzenie systemu kaucyjnego”. Zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego wydaje się na wniosek podmiotu reprezentującego. Obecnie zostały złożone 2 wnioski o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego.

Wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego przedkłada się ministrowi właściwemu do spraw klimatu nie później niż 6 miesięcy przed planowanym uruchomieniem systemu kaucyjnego, tak więc jeżeli kolejne podmioty będą chciały uruchomić systemy od początku od 2025 r. mają jeszcze czas do lipca na składanie wniosków.

- *Jak będzie wyglądała logistyka, w tym częstotliwość odbiorów?*

Zgodnie z art. 40j ust. 2 ustawy wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego zawiera m.in. określenie zasad odbioru opakowań i odpadów opakowaniowych (...), z jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe, objętych systemem kaucyjnym oraz zasad przekazywania tych opakowań do ponownego użycia lub tych odpadów opakowaniowych do przetworzenia. Ustawa ta wprowadza jedynie ramy funkcjonowania systemu kaucyjnego, natomiast szczegółowe rozwiązania w zakresie organizacji i prowadzenia systemu, w tym w również logistyki i częstotliwości odbiorów opakowań i odpadów opakowaniowych będą określane przez podmioty reprezentujące.

- *Jak ma być przygotowany materiał do przekazania (zgnieciony czy nie, puszka z butelką czy odrębnie, itp.)?*

Zgodnie z art. 40j ust. 2 ustawy wniosek podmiotu reprezentującego zawiera m.in. szczegółowy opis zasad odbioru opakowań i odpadów opakowaniowych.

O ile zbiórka prowadzona przez automaty wymagać będzie prowadzenia jej na opakowaniach niezgniecionych, gdyż ułatwi to automatyczne odczytywanie informacji zawartych na oznakowaniu, to zbiórka ręczna może być przeprowadzona na opakowaniach w jakiś sposób uszkodzonych lub zgniecionych. Wszystkie szczegółowe wytyczne i rozwiązania logistyczne w tej kwestii będą określane przez operatorów systemu kaucyjnego.

- *Jak pogodzić odbiór opakowań po produktach mlecznych, by nie naruszać przepisów Państwowej Inspekcji Sanitarnej?*

Sposób postępowania z opakowaniami po mleku i produktach mlecznych objętych systemem kaucyjnym powinien zostać szczególnie potraktowany ze względu na zagrożenie sanitarne i przygotowany przez operatorów systemu (zgodnie z wyjaśnieniem do punktu powyżej). W tym momencie analizowana jest w Ministerstwie Klimatu i Środowiska oraz dyskutowana w gronie eksperckim możliwość odroczenia do 2026 r. obowiązku zbiórki opakowań po mleku i produktach mlecznych, aby odpowiednio zaplanować i przygotować system do zbierania tego rodzaju opakowań.

- *Jak będą wyglądały rozliczenia sklepów z operatorem, operatorów między sobą, operatorów z producentami?*

Ustawa wskazuje, że system kaucyjny powinien obejmować terytorium całego kraju, zapewniać powszechny i równy dostęp dla użytkowników końcowych oraz dla wprowadzających produkty w opakowaniach jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym (art. 40g ustawy).

Przepisy ustawy nie ograniczają ilości podmiotów, które mogą tworzyć system kaucyjny w Polsce. W przypadku funkcjonowania więcej niż jednego systemu kaucyjnego podmioty reprezentujące prowadzące te systemy są obowiązane do ustalenia między sobą, w drodze umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności, warunków rozliczania pobranej i zwróconej kaucji oraz rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych zebranych w ramach prowadzonych przez siebie systemów kaucyjnych. Umowę taką zawiera się przed dniem uruchomienia każdego kolejnego systemu kaucyjnego. Art. 40i ust. 1 ustawy wskazuje, że podmiot reprezentujący w ramach systemu kaucyjnego zapewnia m.in. rozliczenie kaucji z jednostkami handlu detalicznego i hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym, w szczególności finansowanie wypłat kaucji dla użytkownika końcowego. Na ten moment procedowane są w MKiŚ dwa wnioski o wydanie takiego zezwolenia. Podmioty reprezentujące wciąż mają możliwość składania wniosków do Ministerstwa o wydanie zgody na prowadzenie systemu kaucyjnego, więc zakłada się, że będzie więcej niż jeden operator i będzie potrzeba podpisywania umów między podmiotami reprezentującymi.

Drugim rodzajem umów będą umowy zawierane pomiędzy podmiotem reprezentującym a przedsiębiorcami prowadzącymi jednostki handlu detalicznego lub hurtowego. Zgodnie z art. 44 ust. 8 ustawy, umowy te powinny zawierać w szczególności: zasady rozliczania

kaucji oraz zasady zbierania i przekazywania opakowań i odpadów opakowaniowych powstałych z opakowań.

Trzecim rodzajem umów zawierających zasady dot. rozliczeń finansowych między podmiotami będą zasady na jakich wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje albo grupa tych wprowadzających będą przystępować do utworzonego przez ten podmiot systemu kaucyjnego albo do innego istniejącego systemu kaucyjnego. Zgodnie z art. 40h ust. 3 ustawy umowę taką podpisuje się pod rygorem nieważności. Umowa ta określa w szczególności wysokość wkładów finansowych ponoszonych przez wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, przeznaczonych na finansowanie systemu kaucyjnego oraz terminy ich płatności.

Jak wskazują przywołane powyżej artykuły każdy operator może samodzielnie zaprojektować zasady działania, w tym ogólną budowę systemu oraz sposób zarządzania nim, w szczególności sposoby rozliczeń pomiędzy operatorami i wprowadzającymi zaangażowanymi w dany system kauczyny. Każde ustalenie powinno być zawarte w formie umowy.

– *Jak zorganizować pracę w sklepie (dodatkowe obowiązki)?*

Organizacja pracy w sklepach zależeć będzie od tego jak dana jednostka będzie uczestniczyć w systemie kauczynym: czy w zakresie jedynie pobierania kaucji czy w zakresie zwracania kaucji oraz zbierania pustych opakowań i odpadów opakowaniowych (art. 44 ust. 1-3 ustawy). Rozwiązania organizacyjne będą częścią umów zawieranych z operatorem systemu.

– *Ile dodatkowych kosztów należy ponieść, przygotowując swój sklep do systemu kauczynego (przestrzeń, automat, dodatkowa praca do wykonania)?*

Jednostki handlu detalicznego i hurtowego będą musiały zmierzyć się z obowiązkiem pobierania i zwracania kaucji, fizycznym odbiorem opakowań od konsumentów, ich logistyką oraz współpracą z operatorami systemu kauczynego, jak również przechowywaniem zebranych surowców. Zakres dodatkowych rozwiązań logistycznych i kosztów jakie ponosić będą wszystkie zaangażowane jednostki i operatorzy zależeć będzie od wielkości jednostki handlowej oraz od zakresu w jakim zakresie przystąpi do systemu kauczynego i jakie wsparcie otrzyma od operatora systemu.

2. *Czy analizowane jest stopniowe wprowadzanie systemu kauczynego na kolejne frakcje bądź wydłużenie terminu jego wprowadzenia?*

Termin faktycznego uruchomienia systemu zależeć będzie od stopnia przygotowania i zaangażowania operatorów. Jako Ministerstwo wiemy, że jest oczekiwanie społeczne aby system kauczyny został uruchomiony w zaplanowanym terminie oraz, że niektóre sklepy już zainwestowały w projekty pilotażowego zbierania opakowań po napojach czy automaty zbierające. Na obecnym etapie nie można jeszcze mówić o sytuacji, w której zagrożone jest wdrożenie systemu kauczynego od 2025 r. W Ministerstwie trwają postępowania w zakresie złożonych wniosków o wydanie decyzji na prowadzenie systemu kauczynego, gdzie podmioty reprezentujące zobowiązują się do uruchomienia systemów kauczynych w całej Polsce w określonym terminie. Nie chcemy zawieść zaufania społecznego ani narażać przedsiębiorców na straty finansowe związane z opóźnieniem uruchomienia systemu kauczynego, tak więc na ten moment termin uruchomienia systemu określony na 2025 r. pozostaje.

Aby zwiększyć nadzór Ministra nad operatorami i zminimalizować ryzyko wystąpienia nieprawidłowości w zakresie planowania i działania systemów kaucyjnych, w ramach prac nad nowelizacją ustawy przewidziano wprowadzenie mechanizmu kontroli. Wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska otrzymałyby uprawnienia do kontroli operatorów, aby weryfikować ich stopień przygotowania do uruchomienia i zgodność prowadzenia systemu z zakresem wydanej decyzji.

Temat rozszerzania systemu kaucyjnego o kolejne frakcje jest rozważany. Analizujemy zgłaszane w tym zakresie postulaty jednak temat ten musi zostać poddany dyskusji w gronie eksperckim.

- 3. Jak Pani Minister ustosunkuje się do postulatu usunięcia z systemu kaucyjnego opakowań po mleku i produktach mlecznych ze względu na dodatkową konieczność przestrzegania przepisów Państwowej Inspekcji Sanitarnej?*

Spotkanie konsultacyjne dot. systemu kaucyjnego zorganizowane 5 marca 2024 r. dało możliwość spotkania i przedstawienia najważniejszych potrzeb i bolączek związanych z przyszłym systemem kaucyjnym przedstawicieli branż: napojowej (producentów napojów, opakowań, automatów), recyklingu oraz reprezentujących handel detaliczny, stronę samorządową i społeczną. Tematami wzbudzającymi największe zainteresowanie były m.in.: wyjęcie kaucji na opakowania, które zostaną objęte systemem kaucyjnym, z podstawy opodatkowania podatkiem VAT, podążanie kaucji za opakowaniem w całym łańcuchu sprzedaży oraz przesunięcie o rok obowiązku zbiórki opakowań po mleku i produktach mlecznych. Wychodząc naprzeciw postulatom, MKiŚ proponuje przesunięcie terminu włączenia opakowań po mleku i produktach mlecznych od 1 stycznia 2026 r. Niezbędna będzie nowelizacja ustawy w tym zakresie.

- 4. Kiedy nastąpi wybór operatora i systemu do rozliczania kaucji między sklepami i operatorami?*

Prowadzenie systemu kaucyjnego wymaga uzyskania zezwolenia wydawanego, w drodze decyzji, przez ministra właściwego do spraw klimatu. Zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego wydaje się na wniosek podmiotu reprezentującego. Zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego załatwienie sprawy wymagającej postępowania wyjaśniającego powinno nastąpić nie później niż w ciągu miesiąca, a sprawy szczególnie skomplikowanej – nie później niż w ciągu dwóch miesięcy od dnia wszczęcia postępowania, zaś w postępowaniu odwoławczym - w ciągu miesiąca od dnia otrzymania odwołania. Operator otrzymujący decyzję będzie udostępniał podmiotom z którymi podpisze umowę rozwiązania logistyczne w zakresie rozliczania kaucji z podmiotami, z którymi podpisze umowy. W tym momencie wydana została jedna decyzja dla operatora Krajowy System Kaucyjny ZWROTKA S.A.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

1. Departament Spraw Parlamentarnych, KPRM.